T091 ATĐ 3 (27) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q25-Tạp Uẩn-Luận về Bổ Đặc Già La

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 25 1

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 25

LUAÄN VEÀ BOÅ-ÑAËC-GIAØ-LA (Phaàn 3)

Hoûi: Voâ minh duyeân Haønh vaø Thuû duyeân Höõu coù gì sai bieät? Ñaùp: Voâ minh duyeân Haønh, nhö töôùc ñaõ noùi roäng. Nghieäp duyeân naøy, Ñöùc Theá Toân noùi laø neân phieàn naõo, goïi laø caùc Thuû. Ñaây goïi laø söï sai bieät giöõa Voâ minh duyeân Haønh vaø Thuû duyeân Höõu. Hoûi: Vì sao laïi soaïn ra luaän naøy? Ñaùp: Tröôùc ñaây tuy noùi veà söï sai bieät trong töï taùnh cuûa nghieäp thuï ñoäng phaùt sinh, nghóa laø nghieäp töôùc thuoäc veà ñôøi quaù khöù, nghieäp sau thuoäc veà ñôøi hieän taïi; nghieäp tröôùc ñaõ mang laïi quaû, nghieäp sau chöa mang laïi quaû; nghieäp tröôùc laø cuõ, nghieäp sau laø môùi; nhöng maø chöa noùi veà söï sai bieät trong töï taùnh cuûa duyeân töï ñoäng phaùt sinh, nay caàn phaûi noùi veà ñieàu aáy cho neân soaïn ra luaän naøy. Hoûi: Vì sao nghieäp duyeân cuûa quaù khöù chæ noùi laø Voâ minh, nghieäp duyeân cuûa hieän taïi thì noùi taát caû phieàn naõo? Ñaùp: Bôûi vì luùc taïo nghieäp trong quaù khöù, ñoái vôùi nhieàu loaïi söï vieäc khoâng thaáy hieän roõ ra cho neân khoâng theå bieát, vì vaäy chæ noùi laø Voâ minh laøm duyeân. Nghóa laø ñoái vôùi sôû duyeân noái tieáp nhau cuøng daáy khôûi nhö caûnh giôùi - chuûng loaïi - ñôøi soáng - chaâu luïc - phaàn vò - nôi nöông töïa - gia haïnh..., ñeàu khoâng theå bieát ñöôïc. Caûnh giôùi laø ba coõi, khoâng bieát trong quaù khöù ôû taïi caûnh giôùi naøo taïo ra nghieäp naøy? Chuûng loaïi laø naêm neõo, khoâng bieát trong quaù khöù ôû taïi chuûng loaïi naøo taïo ra nghieäp naøy? Ñôøi soáng laø boán loaïi chuùng sinh, khoâng bieát trong quaù khöù ôû taïi ñôøi soáng naøo taïo ra nghieäp naøy? Chaâu luïc laø boán chaâu, khoâng bieát trong quaù khöù ôû taïi chaâu luïc naøo taïo ra nghieäp naøy? Phaàn vò laø möôøi loaïi phaàn vò nhö Yeát-la-lam..., khoâng bieát trong quaù khöù ôû taïi phaàn vò naøo taïo ra nghieäp naøy? Nôi nöông töïa laø nôi nöông töïa cuûa möôøi nghieäp ñaïo thieän vaø baát thieän, khoâng bieát trong quaù khöù ôû taïi nôi nöông töïa naøo taïo ra

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 25 2

nghieäp naøy? Gia haïnh laø nhöõng gia haïnh do trí höõu tình vaû chaúng phaûi laø trí höõu tình maø phaùt khôûi, khoâng bueát trong quaù khöù do gia haïnh naøo taïo ra nghieäp naøy? Cuøng daáy khôûi laø tham-saân-si..., khoâng bieát trong quaù khöù do traïng thaùi cuøng daáy khôûi naøo taïo ra nghieäp naøy? Noái tieáp nhau laø nam - nöõ..., khoâng bieát trong quaù khöù döïa vaøo söï noái tieáp nhau naøo taïo ra nghieäp naøy? Sôû duyeân laø quaù khöù - vò lai - hieän taïi, hoaëc laø saéc - thanh - vò - xuùc - phaùp, khoâng bieát trong quaù khöù taâm duyeân vaøo nhöõng loaïi naøo taïo ra nghieäp naøy? Tuy khoâng thaáy hieän roõ ra cuõng khoâng theå bieát ñöôïc, maø bôûi vì phaàn vò cuûa nghieäp phaùt khôûi ñeåu coù Voâ minh, cho neân noùi chung laø Voâ minh aáy laøm duyeân. Luùc taïo nghieäp trong hieän taïi thì ñoái vôùi nhieàu loaïi söï vieäc, ñeàu thaáy hieän roõ ra, ñeàu coù theå bieát ñöôïc, cho neân noùi coù ñuû taát caû phieàn naõo laøm duyeân. Laïi nöõa, nghieäp cuûa quaù khöù ñaõ suy suïp, ñaõ tieáp nhaän söû duïng, ñaõ mang laïi keát quaû, laø nghieäp cuõ, khoâng coøn theá maïnh söû duïng, khoâng saùng suoát roõ raøng, cho neân chæ noùi laø Voâ minh laøm duyeân. Nghieäp cuûa hieän taïi thì chöa suy suïp, chöa tieáp nhaän söû duïng, chöa mang laïi keát quaû, laø nghieäp môùi, coù theá maïnh söû duïng, raát saùng suoát roõ raøng, cho neân noùi laø taát caû phieàn naõo laøm duyeân. Laïi nöõa, nghieäp cuûa quaù khöù vi teá khoù hieåu roõ ñöôïc, hoaëc laø chính mình - hoaëc laø nôi khaùc ñeàu khoâng thaáy hieän roõ ra, khoâng bieát do nhöõng phieàn naõo naõo naøo maø phaùt sinh, nhöng phieàn naõo daáy khôûi thì nhaát ñònh phaûi coù Voâ minh, cho neân chæ noùi laø Voâ minh laøm duyeân. Nghieäp cuûa hieän taïi loä baøy thoâ keäch deã daøng nhaän bieát, hoaëc laø chính mình - hoaëc laø nôi khaùc ñeàu coù theå thaáy hieän roõ ra, bieát laø do nhöõng phieàn naõo aáy maø phaùt sinh, cho neân noùi laø taát caû phieàn naõo laøm duyeân. Laïi nöõa, taùnh cuûa nghieäp quaù khöù khoâng maïnh meõ nhaïnh nhaïy, töôùng cuûa noù aùm muoäi thuaän vôùi Voâ minh, cho neân chæ noùi laø Voâ minh laøm duyeân. Taùnh cuûa nghieäp hieän taïi maïnh meõ nhanh nhaïy, töôùng cuûa noù saùng toû roõ raøng thuaän vôùi caùc Thuû, cho neân noùi coù ñuû taát caû phieàn naõo laøm duyeân. Hoûi: Nghieäp do A-la-haùn taïo ra, thì goïi laø Voâ minh duyeân Haønh, hay laø goïi Thuû duyeân Höõu? Ñaùp: Khoâng goïi laø Voâ minh duyeân Haønh, cuõng khoâng goïi laø Thuû duyeân Höõu, bôûi vì A-la-haùn khoâng coù Voâ minh cuõng khoâng coù Thuû. Nhöng nghieäp cuûa hoï ñaõ mang laïi quaû, thì neân bieát laø thaâu nhieáp ôû trong phaàn vò cuûa chi Haønh; chöa mang laïi quaû, thì neân bieát laø thaâu nhieáp ôû trong phaàn vò cuûa chi Höõu, bôûi vì ñeàu laø chuûng loaïi aáy, nhöng khoâng phaûi laø do möôøi hai chi Höõu thaâu nhieáp. Coù theå coù Haønh duyeân Voâ minh maø khoâng duyeân vôùi Minh chaêng?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 25 3

Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao trong naøy döïa vaøo Minh - Voâ minh maø soaïn luaän naøy? Ñaùp: Laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, bôûi vì hai phaùp naøy ñeàu laø phaùp caên baûn, nghóa laø Voâ minh laøm caên baûn cho phaùp thuoäc phaåm taïp nhieãm, Minh laøm caên baûn cho phaùp thuoäc phaåm thanh tònh. Laïi nöõa, bôûi vì hai phaùp naøy ñeàu laø

phaùp ñöùng ñaàu. Nhö noùi: Voâ minh laø ñöùng ñaàu, Voâ minh laø traïng thaùi ñaàu tieân, sinh ra voâ löôïng chuûng loaïi phaùp aùc - baát thieän, vaø daáy khôûi voâ taøm - voâ quyù thuoäc loaïi naøy; Minh laø ñöùng ñaàu, Minh laø traïng thaùi ñaàu tieân, sinh ra voâ löôïng chuûng loaïi phaùp thieän - thanh tònh, vaø daáy khôûi taøm quyù taêng thöôïng thuoäc loaïi naøy. Laïi nöõa, bôûi vì Minh cuøng ñoái trò gaàn vôùi Voâ minh, nghóa laø Voâ minh thì ñoái trò gaàn vôùi Minh, Minh thì ñoái trò gaàn vôùi Voâ minh. Laïi nöõa, bôûi vì Minh vaø Voâ minh traùi ngöôïc laãn nhau, nghóa laø Voâ minh traùi vôùi Minh - Minh traùi vôùi Voâ minh. Laïi nöõa, Minh vaø Voâ minh khoâng thaâu nhieáp laãn nhau, maø caûnh sôû duyeân thì thaâu nhieáp laãn nhau, nghóa laø ñeàu duyeân vôùi boán Thaùnh ñeá, ñeàu duyeân vôùi höõu laäu vaø voâ laäu, ñeàu duyeân vôùi höõu vi vaø voâ vi. Nhöng maø danh - nghóa cuûa caùc haønh coù roäng - heïp, nhö noùi: Voâ minh duyeân Haønh. Caùc Luaän sö A-tyø-ñaït-ma noùi: YÙ trong naøy noùi veà duyeân khôûi thuoäc phaàn vò, cho neân aâm Haønh naøy laø noùi veà naêm Thuû Uaån. Toân giaû Dieäu AÂm noùi: “AÂm Haønh naøy chæ noùi veà caùc nghieäp; nhö noùi: Haønh taïo taùc coù toån haïi, thì aâm Haønh aáy noùi veà nghieäp baát thieän; nhö noùi: Haønh taïo taùc khoâng coù toån haïi, thì aâm Haønh aáy noùi veà nghieäp thieän; nhö noùi: Taïo taùc caùc haønh höõu vi, thì aâm Haønh aáy chæ noùi veà Tö; nhö noùi: Saéc - taâm vaø taâm sôû phaùp, taâm baát töông öng haønh vaø voâ vi, thì aâm Haønh aáy noùi veà Haønh uaån baát töông öng; nhö noùi: Saéc - thoï - töôûng - haønh - thöùc uaån, thì aâm Haønh aáy noùi chung veà Haønh uaån töông öng vaø baát töông öng; nhö noùi: Saéc - thoï - töôûng - haønh - thöùc thuû uaån, thì aâm Haønh aáy chæ noùi veà Haønh uaån laäu töông öng vaø baát töông öng; nhö noùi: Thaân - ngöõ - yù haønh, thì aâm Thaân Haønh aáy noùi veà hôi thôû vaøo ra, aâm Ngöõ Haønh aáy chæ noùi veà taàm - töù, aâm YÙ Haønh aáy noùi veà töôûng - tö, cho neân aâm Haønh aáy noùi veà neân uaån ñaày ñuû vaø phaàn ít cuûa hai uaån; nhö noùi: Haønh coù toäi - phöôùc vaø baát ñoäng, thì aâm Haønh aáy noùi veà nghieäp höõu laäu thieän - baát thieän. ” Nhö noùi: ÔÛ trong caùc haønh coù naêm loãi laàm tai hoïa, coù sôï haõi - coù kính phuïc - khoå naõo vaø xuùc phaïm, khoâng coù Ngaõ vaø Ngaõ sôû, nhöõng ngöôøi coù trí khoâng thaáy haønh naøy, coù theå rôøi xa caùc haønh. Coù ngöôøi noùi:

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 25 4

AÂm Haønh aáy noùi veà phaùp baát thieän, bôûi vì noùi haønh aáy coù sôï haõi - coù kính phuïc - coù khoå naõo vaø xuùc chaïm. Coù ngöôøi noùi: AÂm Haønh aáy chæ noùi veà naêm Thuû Uaån, bôûi vì noùi haønh aáy khoâng Ngaõ vaø Ngaõ sôû, nhöõng ngöôøi coù trí khoâng thaáy haønh naøy, coù theå rôøi xa caùc haønh. Nhö noùi: Caùc haønh voâ thöôøng vì phaùp coù sinh - dieät. Coù ngöôøi noùi: AÂm Haønh aáy noùi veà taát caû caùc phaùp höõu vi, bôûi vì caâu thöù ba noùi laø do sinh dieät. Coù ngöôøi noùi: AÂm Haønh aáy chæ noùi veà naêm Thuû Uaån, bôûi vì caâu thöù tö noùi söï vaéng laëng aáy laø nieàm vui, teân goïi laø nieàm vui vaéng laëng chæ bieåu hieän traïch dieät chöù khoâng phaûi laø phaùp voâ laäu coù traïch dieät. Nhö noùi: Haønh coù toäi vaø haønh khoâng coù toäi, thì aâm Haønh aáy noùi veà nghieäp thieän vaø baát thieän. Nhö noùi: Ba haønh toát ñeïp vaø ba haønh xaáu aùc, thì aâm Haønh noùi

veà nghieäp thieän vaø baát thieän, cuøng vôùi tham - saân - taø kieán, voâ tham - voâ saân - chaùnh kieán. Nhö noùi: Taát caû caùc haønh laø Voâ thöôøng, taát caû caùc phaùp laø Voâ ngaõ, Nieát - baøn laø vaéng laëng tuyeät ñoái, thì aâm Haønh aáy noùi veà taát caû caùc phaùp höõu vi. AÂm Haønh trong naøy cuõng noùi veà taát caû caùc phaùp höõu vi, bôûi vì Minh vaø Voâ minh ñeàu laø duyeân. Hoûi: Coù theå coù Haønh duyeân Voâ minh maø khoâng duyeân vôùi Minh chaêng? Ñaùp: Khoâng coù, vì sao maø khoâng coù? Bôûi vì Haønh nhö vaäy chæ laáy Voâ minh laøm duyeân chöù khoâng phaûi laø Minh. Hoûi: Coù theå coù Haønh duyeân vôùi Minh maø khoâng duyeân vôùi Voâ minh chaêng? Ñaùp: Khoâng coù, vì sao maø khoâng coù? Bôûi vì Haønh nhö vaäy chæ laáy Minh laøm duyeân chöù khoâng phaûi laø Voâ minh. Hoûi: Coù theå coù Haønh duyeân vôùi Voâ minh maø cuõng duyeân vôùi Minh chaêng? Ñaùp: Coù, taïi vì sao? Bôûi vì chuûng loaïi cuûa caùc haønh coù möôøi neân loaïi, coõi Duïc coù boán loaïi, ñoù laø thieän - baát thieän, höõu phuù voâ kyù vaø voâ phuù voâ kyù; coõi Saéc coù ba loaïi, ñoù laø thieän - höõu phuù voâ kyù vaø voâ phuù voâ kyù; coõi Voâ saéc coù ba loaïi, nhö noùi veà coõi Saéc, cuøng vôùi haønh voâ laäu laø möôøi neân loaïi. Trong naøy, haønh thieän cuûa coõi Duïc, thì Minh vaø Voâ minh ñeàu khoâng phaûi laø nhaân cuûa haønh, maø chæ laøm ba duyeân, ñoù laø Ñaúng voâ giaùn - Sôû duyeân vaø Taêng thöôïng; haønh baát thieän laáy Voâ minh laøm boán nhaân, ñoù laø Töông öng - Caâu höõu - Ñoàng loaïi vaø Bieán haønh, cuõng laøm boán duyeân, Minh khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù maø chæ laøm hai duyeân, ñoù laø Sôû duyeân vaø Taêng thöôïng. Haønh höïu phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc, laáy Voâ minh laøm boán nhaân nhö tröôùc noùi, cuõng laøm boán duyeân; Minh khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, maø chæ laøm neân duyeân, ñoù laø Taêng thöôïng. Haønh

voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc, töø ra Voâ minh dò thuïc, Voâ minh khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, maø chæ laøm ba duyeân, ñoù laø tröø ra Nhaân duyeân; Minh khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, maø chæ laøm neân duyeân, ñoù laø Taêng thöôïng duyeân; Voâ minh dò thuïc laáy Voâ minh laøm neân nhaân, ñoù laø nhaân dò thuïc, chæ laøm ba duyeân ñoù laø tröø ra sôû duyeân, bôûi vì Voâ minh dò thuïc khoâng phaûi laø phaïm vi cuûa yù; Minh khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, chæ laøm neân duyeân, ñoù laø Taêng thöôïng duyeân. Haønh thieän cuûa coõi Saéc, Minh vaø Voâ minh ñeàu khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, chæ laøm ba duyeân, ñoù laø tröø ra nhaân duyeân. Haønh höõu phuù voâ kyù cuûa coõi Saéc, laáy Voâ minh laøm boán nhaân, ñoù laø töông öng - caâu höõu - ñoàng loaïi vaø bieán haønh, cuõng laøm boán duyeân; Minh khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, chæ laøm hai duyeân, ñoù laø Sôû duyeân vaø Taêng thöôïng. Haønh voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Saéc, Voâ minh khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, chæ laøm ba duyeân, ñoù laø tröø ra Nhaân duyeân; Minh khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, chæ laøm neân duyeân, ñoù laø Taêng thöôïng duyeân. Nhö noùi veà ba haønh cuûa coõi Saéc, ba haønh cuûa coõi Voâ saéc thì noùi cuõng nhö vaäy. Haønh voâ laäu tröø ra Minh ban ñaàu vaø luùc noù cuøng coù ñöôïc Voâ minh nhöng khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, chæ laøm hai duyeân laø Sôû duyeân vaø Taêng thöôïng; laáy Minh laøm ba nhaân, ñoù laø töông öng - caâu höõu

vaø ñoàng loaïi, cuõng laøm boán duyeân; Minh ban ñaàu vaø Voâ minh khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, chæ laøm hai duyeân laø Sôû duyeân vaø Taêng thöôïng; Minh cuõng khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, chæ laøm neân duyeân laø Taêng thöôïng duyeân; Minh ban ñaàu cuøng coù ñöôïc Voâ minh ñeàu khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, chæ laøm neân duyeân laø Taêng thöôïng duyeân. Ñaây goïi laø Tyø - baø - sa toùm löôïc ôû nôi naøy. Vì vaäy, taát caû caùc haønh ñeàu coù theå laáy Minh vaø Voâ minh laøm duyeân, lyù kheùo leùo thaønh laäp, bôûi vì Taêng thöôïng duyeân khoâng coù nôi naøo khoâng coù maët. Hoûi: Coù theå Haønh khoâng duyeân vôùi Voâ minh cuõng khoâng duyeân vôùi Minh chaêng? Ñaùp: Khoâng coù. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì khoâng coù neân höõu tình naøo töø laâu xa ñeán nay, khoâng ñoái vôùi Thaùnh ñaïo maø baøi baùng cho laø chaúng phaûi Ñaïo, tröôùc ñaõ baøi baùng Ñaïo roài, höõu tình aáy vaøo thôøi gian sau taïo taùc taêng tröôûng maø caûm ñeán nghieäp Ñaïi ñòa; hoaëc vaøo thôøi gian sau taïo taùc taêng tröôûng maø caûm ñeán nghieäp Tieåu vöông; hoaëc vaøo thôøi gian sau taïo taùc taêng tröôûng maø caûm ñeán nghieäp Ñaïi vöông; hoaëc vaøo thôøi gian sau taïo taùc taêng tröôûng maø caûm ñeán nghieäp Chuyeån luaân vöông. Nhôø vaøo nhaân naøy, nhôø vaøo duyeân naøy, nhôø vaûo Thaùnh ñaïo kia laàn löôït chuyeån tieáp maø caûm ñöôïc Ñaïi ñòa voán coù thaønh aáp - thoân xoùm

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 25 6

- loaøi ngöôøi - loaøi Phi nhaân - suùc vaät, hoa maøu - thoùc luùa - coû thuoác - caây coái - röøng raäm, taêng töôûng sinh soâi töôi toát. Nhö vaäy, boán duyeân cuûa taâm tröôùc ñoái vôùi taâm sau chæ laøm neân Taêng thöôïng duyeân. Trong naøy, ñích thöïc noùi veà taø kieán baøi baùng ñaïo ñoái vôùi Thaùnh ñaïo voâ laäu, ñoái vôùi caùc nghieäp thieän höõu laäu vaø quaû ñeàu coù theå laøm duyeân, bieåu hieän taát caû caùc haønh khoâng coù haønh naøo khoâng duyeân vôùi Minh vaø Voâ minh, bôûi vì Taêng thöôïng duyeân laàn löôït chuyeån tieáp höôùng veà vôùi nhau, khoâng nôi naøo khoâng coù. Caûm ñeán nghieäp Ñaïi ñòa, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc moïi vaät nhö ñaïi ñòa - nuùi röøng - soâng bieån - vöôøn caây - coû thuoác..., ñoái vôùi nhöõng vaät aáy töï taïi tieáp nhaän taát caû ñeå höôûng thuï. Caûm ñeán nghieäp Tieåu vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò vua chuùa chieám cöù laõnh ñòa cai quaûn. Caûm ñeán nghieäp Ñaïi vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò vua chuùa chieám lónh ñaát nöôùc roäng lôùn ñeå cai quaûn. Caûm ñeán nghieäp Chuyeån luaân vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò traøn ñaày söùc maïnh chieám lónh ñöùng ñaàu neân theá giôùi..., nhö caùc Thieân töû Khuaát-haï- noa, Neân-loã-ñoà, chí-na... Laïi nöõa, caûm ñeán nghieäp Tieåu vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò vua chuùa chieám lónh ñaát ñai roäng lôùn; caûm ñeán nghieäp Ñaïi vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò chieám lónh ñöùng ñaàu neân laõnh thoå, nhö Khuaát-haï- noa, Neân-loã-ñoàà...; caûm ñeán nghieäp Chuyeån lu- aân vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò chieám lónh neân chaâu... Laïi nöõa, caûm ñeán nghieäp Tieåu vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò chieám lónh ñöùng ñaàu neân laõnh thoå; caûm ñeán nghieäp Ñaïi vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò vua chuùa

chieám lónh neân chaâu; caûm ñeán nghieäp Chuyeån luaân vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò chieám lónh hai chaâu… Laïi nöõa, caûm ñeán nghieäp Tieåu vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò vua chuùa chieám lónh neân chaâu; caûm ñeán nghieäp Ñaïi vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò chieám lónh hai – ba chaâu; caûm ñeán nghieäp Chuyeån luaân vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò vua chuùa chieám lónh boán chaâu. Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Caûm ñeán nghieäp Tieåu vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò vua chuùa döïa vaøo söï sai khieán cuûa Chuyeån luaân Thaùnh vöông; caûm ñeán nghieäp Ñaïi vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò Thaùi töû cuûa Chuyeån luaân vöông; caûm ñeán nghieäp Chuyeån luaân vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò Chuyeån luaân vöông.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 25 7

Coù Sö khaùc noùi: Caûm ñeán nghieäp Tieåu vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò Thaùi töû chöa quaùn ñaûnh cuûa Luaân vöông; caûm ñeán nghieäp Ñaïi vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò Thaùi töû ñaõ quaùn ñaûnh cuûa Luaân vöông; caûm ñeán nghieäp Chuyeån luaân vöông, nghóa laø coù naêng löïc caûm ñöôïc ñòa vò Chuyeån luaân vöông. Nhôø vaøo nhaân naøy, nghóa laø nhôø vaøo nghieäp thieän ñaõ taïo taùc naøy. Nhôø vaøo duyeân naøy, nghóa laø nhôø vaøo söï baøi baùng ñaïo cuûa taø kieán naøy. Nhôø vaøo Thaùnh ñaïo kia, nghóa laø nhôø vaøo söï baøi baùng cuûa Thaùnh ñaïo kia. Nhôø vaøo nhaân duyeân naøy vaø Thaùnh ñaïo kia, laàn löôït chuyeån tieáp caûm ñöôïc Ñaïi ñòa voán coù dò thuïc trong - ngoaøi cuûa höõu tình - voâ tình vaø quaû taêng thöôïng. Vieäc aáy theá naøo? Nhö caùc ngoaïi ñaïo chaùn ngaùn söï taêng - giaûm cuûa theá gian, laïi chaùn ngaùn nhöõng noåi khoå oaùn gheùt maø gaëp nhau - yeâu thöông maø bieät ly giöõa theá gian, cuoäc soáng taïi gia böùc baùch gioáng nhö nguïc tuø, maø voäi vaøng xuaát gia. Ñaõ xuaát gia roài, bôûi vì giaûi thoaùt maø thoï trì caùc loaïi khoå haïnh phi lyù, chaáp laø thanh tònh coù theå chöùng ñöôïc giaûi thoaùt nhö nhö, nhôø vaøo taø ñaïo khoå haïnh nhö vaäy. Nhö vaäy caøng caùch xa Thaùnh ñaïo, vì caùch xa Thaùnh ñaïo cho neân khoâng chöùng ñöôïc giaûi thoaùt, lieàn daáy leân nghó nhö vaäy: Tuy coù giaûi thoaùt maø khoâng coù Thaùnh ñaïo, neáu laø coù Thaùnh ñaïo thì sao mình khoâng ñaït ñöôïc, mình tu khoå haïnh khoù thöïc haønh nhö vaäy, qua neân thôøi gian daøi maø khoâng ñaït ñöôïc cho neân bieát laø khoâng coù ñaïo. Ñaõ baøi baùng ñaïo roài buoâng boû nhöõng phaùp ñaõ thoï trì, daáy leân tö duy nhö vaäy: Ngöôøi tu nghieäp phöôùc, coøn khoâng coù ñöôïc nieàm vui söôùng töï taïi nhö yù ñoái vôùi sinh töû, huoáng laø khoâng tu phöôùc hay sao? Ñaõ tö duy roài, duøng caùc loaïi phöông tieän möu caàu caùc cuûa caûi chaâu baùu, toå chöùc leã hoäi boá thí lôùn, nhôø ñoù ñoù phaùt nguyeän raèng: Nguyeän phöôùc thieän naøy cuûa toâi, coù theå caûm ñöôïc nhöõng vaät trong - ngoaøi cuûa Ñaïi ñòa…, ñöôïc laøm Tieåu vöông, hoaëc laøm Ñaïi vöông, hoaëc laøm Luaân vöông, thaâu nhieáp taát caû töï taïi tuøy theo nhöõng öôùc nguyeän ñeàu ñöôïc keát quaû mong caàu. Laïi nhö ôû trong ñaïo chaùn ngaùn lo buoàn veà ñòa vò - taøi saûn - thoï maïng giaöõ theá gian coù luùc taêng luùc giaûm, laïi chaùn ngaùn noãi khoå oaùn gheùt maø phaûi gaëp nhau - yeâu thöông maø phaûi

ly bieät cuûa theá gian, cuoäc soáng taïi gia böùc baùch gioáng nhö nguïc tuø, löu chuyeån trong sinh töû nhaän chòu nhöõng khoå ñau döõ doäi, bôûi vì giaûi thoaùt cho neân voäi vaøng xuaát gia. Ñaõ xuaát gia roài, ít ham muoán - öa vöøa ñuû, chòu khoù taäp tung khoå haïnh, ñaàu ñeâm cuoái ñeâm khoâng heà nguû nghæ, nöông vaøo nuùi non tieáp naähn baûy phaùp Ñaïi - Tieåu, ngoài xeáp baèng troøn thaúng thaân yeân laëng suy nghó, baét ñaàu töø luùc maët trôøi laën ñeán luùc maët tôøi moïc, doác loøng tö duy maø tieáp

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 25 8

nhaän töôùng Ñònh, tinh tieán maïnh meõ traûi qua nhieàu thôøi gian, do hai nhaân duyeân maø khoâng ñaït ñöôïc Thaùnh ñaïo: 1. Thieän caên chöa thuaàn thuïc. 2. Khôûi leân gia haïnh taø. Thieän caên chöa thuaàn thuïc, nghóa laø döïa vaøo Phaät phaùp nhanh choùng nhaát ba ñôøi, môùi ñöôïc giaûi thoaùt. Trong ñôøi thöù nhaát gieo troàng thuoäc phaàn giaûi thoaùt; trong ñôøi thöù hai tu taäp khieán cho thaønh thuïc; trong ñôøi thöù ba ñaõ thaønh thuïc roài, daãn khôûi Thaùnh ñaïo coù theå chöùng ñöôïc giaûi thoaùt. Ngöôøi aáy tröôùc ñaây chöa gieo troàng thieän caên thuoäc phaàn giaûi thoaùt, cho neân trong ñôøi naøy thieän caên chöa thuaàn thuïc. Khôûi leân gia haïnh taø, nghóa laø ngöôøi aáy thoï trì ñoái trò ñieân ñaûo, bôûi vì ñieàu naøy cho neân khoâng ñaït ñöôïc Thaùnh ñaïo, lieàn daáy leân nghó nhö vaäy: Tuy coù giaûi thoaùt maø khoâng coù Thaùnh ñaïo, neáu laø coù Thaùnh ñaïo thì sao mình khoâng ñaït ñöôïc, mình tu khoå haïnh tinh tieán nhö vaäy, traûi qua thôøi gian daøi khoâng ñaït ñöôïc cho neân bieát laø khoâng coù ñaïo. Ñaõ baøi baùng ñaïo roài buoâng boû nhöõng phaùp ñaõ thoï trì, daáy leân tö duy nhö vaäy: Ngöôøi tu nghieäp phöôùc, coøn khoâng coù ñöôïc nieâm vui söôùng töï taïi nhö yù ñoái vôùi sinh töû, huoáng laø khoâng tu phöôùc hay sao? Ñaõ tö duy roài, duøng caùc loaïi phöông tieän möu caàu caùc cuûa caûi chaâu baùu, toå chöùc leã hoäi boá thí lôùn, cung caáp chaêm soùc ngöôøi beänh, cung kính phuïng döôõng ngöôøi coù ñöùc haïnh, töï mình laøm vaø baøy cho ngöôøi khaùc laøm, thaáy ngöôøi khaùc laøm trong loøng tuøy hyû, töông öng nhöõng nghieäp phöôùc maïnh meõ khoâng heà meät moûi, nhôø ñoù phaùt nguyeän: Nguyeän phöôùc thieän naøy cuûa toâi, coù theå caûm ñöôïc nhöõng vaät trong - ngoaøi cuûa Ñaïi ñòa..., ñöôïc laøm Tieåu vöông, hoaëc laøm Ñaïi vöông, hoaëc laøm Luaân vöông, thaâu nhieáp taát caû töï taïi tuøy theo nhöõng öôùc nguyeän ñeàu ñöôïc keát quaû mong caàu. Ñaõ ôû ngoâi vua duøng phaùp trò nöôùc, khieán cho vaïn vaät trong - ngoaøi ñeàu ñöôïc sinh soâi toát töôi. Neáu khoâng coù Thaùnh ñaïo thì taø kieán baøi baùng ñaïo khoâng bieát do ñaâu coù theå phaùt sinh, cho neân Thaùnh ñaïo kia laøm Taêng thöôïng duyeân gaàn cho taø kieán naøy. Neáu nhö khoâng coù taø kieán thì boá thí cuøng taâm thieän khoâng bieát do ñaâu maø ñöôc daáy khôûi, cho neân phaùp nhieãm oâ laøm Taêng thöôïng duyeân gaàn cho phaùp khoâng nhieãm oâ. Neáu khoâng coù phöôùc boá thí thì khoâng caûm ñöôïc ngoâi vua, neáu khoâng coù ngoâi vua thì caùc vaät trong- ngoaøi khoâng bieát do ñaâu maø sinh tröôûng toát töôi, cho neân trí cuûa höõu tình laøm Taêng thöôïng duyeân gaàn cho caùc vaät beân ngoaøi. Boán duyeân cuûa taâm tröôùc nhö vaäy, nghóa laø taø kieán cuøng vôùi taâm coù ñuû boán duyeân, phaùp caâu höõu töông öng kia ñeàu laø

nhaân duyeân cuûa noù, nghi… laø ñaúng voâ giaùn duyeân cuûa noù, Thaùnh ñaïo laø sôû duyeân cuûa noù, tröø ra töï Theå cuûa noù coøn

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 25 9

laïi taát caû caùc phaùp ñeàu laø taêng thöôïng duyeân cuûa noù. Ñoái vôùi taâm sau chæ laøm neân taêng thöôïng duyeân, nghóa laø boán duyeân cuûa taâm tröôùc chæ laøm neân taêng thöôïng duyeân cho boá thí cuøng vôùi taâm sau. Hoûi: Boá thí cuøng vôùi taâm sau cuõng coù boán duyeân, nhaân duyeân nghóa laø caùc phaùp caâu höõu töông öng vôùi noù, ñaúng voâ giaùn duyeân nghóa laø taâm sôû phaùp tieáp theo taâm tröôùc cuûa noù, sôû duyeân nghóa laø vaät ñaõ boá thí vaø ngöôøi tieáp nhaän vaät boá thí, taêng thöôïng duyeân nghóa laø tröø ra töï Theå cuûa noù coøn laïi taát caû caùc phaùp. Nhö vaäy boán duyeân cuûa taâm sau ñoái vôùi taâm tröôùc cuõng laøm neân taêng thöôïng duyeân, vì sao trong naøy khoâng noùi ñeán? Ñaùp: Cuõng caàn phaûi noùi maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát raèng ñieàu naøy laø coù caùch noùi khaùc. Coù ngöôøi noù nhö vaäy: Bôûi vì tröôùc gioáng nhö sau, nghóa aáy coù theå bieát cho neân khoâng noùi theân nöõa. Coù Sö khaùc noùi: Taâm tröôùc laøm duyeân cho taâm sau laø thuaän vôùi nghóa, chöù khoâng phaûi laø taâm sau ñoái vôùi taâm tröôùc, vì vaäy khoâng noùi ñeán. Hoûi: Boán duyeân cuûa taâm sau ñeàu thaâu nhieáp vaøo trong boán duyeân cuûa taâm tröôùc, taêng thöôïng duyeân aáy tröø ra töï noù thaâu nhieáp noù, coøn laïi taát caû phaùp khaùc, vì sao laïi noùi boán duyeân cuûa taâm tröôùc laøm neân taêng thöôïng duyeân cho taâm sau? Ñaùp: Trong naøy neân noùi boán duyeân cuûa taâm tröôùc cuõng laøm ñuû boân duyeân cho taâm sau, nhöng chæ noùi laø laøm neân taêng thöôïng, thì neân bieát raèng ñaây laø noùi veà taêng thöôïng duyeân gaàn, nghóa laø taêng thöôïng duyeân gaàn cuûa taø kieán tröôùc kia khoâng ñöa vaøo taâm sau, ba duyeân tröôùc thaâu nhieáp taát caû taâm sau voán coù, taêng thöôïng duyeân gaàn khoâng ñöa vaøo taâm tröôùc. Ba duyeân tröôùc thaâu nhieáp nhö nôi khaùc noùi: Boán duyeân cuûa nhaõn thöùc, nghóa laø caùc phaùp caâu höõu töông öng kia laø nhaân duyeân cuûa noù, taâm sôû phaùp tieáp theo sau taâm ñaõ dieät tröôùc ñoù laø ñaúng voâ giaùn duyeân cuûa noù, saéc laø sôû duyeân duyeân cuûa noù, nhaõn laø taêng thöôïng duyeân cuûa noù. Nhö nôi aáy chæ noùi ñeán taêng thöôïng duyeân gaàn, ôû ñaây cuõng thuaän theo nhö vaäy, cho neân khoâng coù gì sai. Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Trong taêng thöôïng duyeân cuûa taâm taø kieán tröôùc kia, theo lyù htì thaät söï coù ñuû boán duyeân cuûa taâm sau, nhöng taêng thöôïng duyeân thì nghóa aáy roäng khaép vaø coù taát caû moïi nôi, cho neân chæ noùi ñeán taêng thöôïng duyeân. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taâm sau cuõng laø taêng thöôïng duyeân cuûa taâm tröôùc thaâu nhieáp, ñaõ noùi laø boán duyeân cuûa taâm tröôùc laøm taêng thöôïng duyeân cho taâm sau, vaäy thì töï Theå phaûi laøm taêng thöôïng duyeân cho töï Theå, chính laø traùi vôùi nghóa cuûa toâng chæ sao? Ñaùp: Trong naøy neân noùi boán duyeân cuûa taâm tröôùc ñoái vôùi taâm sau

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 25 10

chæ laøm neân taêng thöôïng duyeân, tröø ra töï taùnh cuûa noù, nhöng maø khoâng noùi ñeán bôûi vì tröôùc ñaây ñaõ noùi. Nghóa laø trong phaåm tröôùc ñaõ noùi veà caùc Thöùc, tröø ra töï taùnh cuûa noù, coøn laïi taát caû caùc phaùp laøm nhaân naêng taùc, cho neân khoâng noùi laïi nöõa. Neáu ñoái vôùi nhöõng luaän khaùc - uaån khaùc - ngaøy khaùc ñaõ noùi thì ngoân ngöõ haõy coøn coù theå laøm chöùng cöù, huoáng hoà ñoái vôùi luaän naøy - uaån naøy - ngaøy naøy noùi tieáp theo phaåm tröôùc maø khoâng laøm chöùng cöù ñöôïc sao? Coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi ñeán taêng thöôïng gaàn, cho neân khoâng coù gì sai. Laïi nöõa, neáu döïa vaøo nhaân duyeân maø noùi, thì trong naøy döïa vaøo ngoân töø maø bieåu hieän veà nghóa ñaõ ñöôïc xaùc ñònh. Nghóa laø döïa vaøo nhaân duyeân maø soaïn luaän thì caàn phaûi coù ba caâu phaân bieät, tröôùc ñaây döïa vaøo boán duyeân maø soaïn luaän cho neân chæ coù cuøng neân caâu. Hoûi: Coù theå Haønh duyeân Voâ minh maø khoâng duyeân vôùi Minh chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø Voâ minh dò thuïc vaø Haønh nhieãm oâ. Trong naøy, Voâ minh dò thuïc laáy Voâ minh laøm neân nhaân, ñoù laø nhaân dò thuïc, Minh khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù; Haønh nhieãm oâ laáy Voâ minh laøm boán nhaân, ñoù laø töông öng - caâu höõu - ñoàng loaïi vaø bieán haønh, Minh khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù. Hoûi: Coù theå coù Haønh duyeân vôùi Minh maø khoâng duyeân vôùi Voâ minh chaêng? Ñaùp: Coù, doù laø tröø ra Minh ban ñaàu, coøn laïi caùc Haønh voâ laäu. Nghóa laø coøn laïi Haønh voâ laäu laáy Minh laøm ba nhaân, ñoù laø nhaân töông öng - caâu höõu vaø ñoàng loaïi, Voâ minh khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù. Hoûi: Coù theå coù Haønh duyeân vôùi Voâ minh maø cuõng duyeân vôùi Minh chaêng? Ñaùp: Khoâng coù. Taïi vì sao? Bôûi vì Minh vaø Voâ minh caùch xa nhau, chaéc chaén khoâng coù neân Haønh maø laáy caû hai phaùp laøm nhaân. Nhö coù tuïng noùi: Hö khoâng - ñaïi ñòa caùch xa nhau, hai bôø cuûa bieån cuõng laïi xa. Nôi maët trôøi moïc - laën cuõng xa, chaùnh phaùp - taø phaùp xa trong xa. Hoûi: Coù theå coù Haønh khoâng duyeân vôùi Voâ minh maø cuõng khoâng duyeân vôùi Minh chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø tröø ra Voâ minh dò thuïc, coøn laïi caùc haønh voâ phuù voâ kyù, vaø Minh ban ñaàu cuøng haønh thieän höõu laäu. Hoûi: Trong naøy noùi töø ra Voâ minh dò thuïc, thì nghóa naøy laø gì? Ñaùp: Ñoù laø ba möôi boán tuøy mieân cuûa coõi Duïc, vaø nhöõng dò thuïc do töông öng - caâu höõu - sinh… cuûa noù maø caûm ñöôïc, nhö vaäy goïi laø Voâ

minh dò thuïc. Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Ba möôi boán tuøy mieân baát thieän cuûa coõi Duïc ñaõ caûm ñöôïc dò thuïc, cuõng goïi laø Voâ minh dò thuïc, bôûi vì ñaït ñöôïc vaø ñaõ ñaït ñöôïc cuøng chung neân quaû. Coù Sö khaùc noùi: Nghieäp thaân-ngöõ baát thieän ñaõ caûm ñeán dò thuïc, cuõng goïi laø voâ minh dò thuïc, bôûi vì töï ñoäng daáy khôûi cuøng chung neân quaû. Lôøi bình: caû hai caùch noùi ñeàu phi lyù, bôûi vì töï ñoäng ñaït ñöôïc vaø thuï ñoäng ñaït ñöôïc - töï ñoäng daáy khôûi vaø thuï ñoäng daáy khôûi, laàn löôït chuyeån tieáp höôùng veà vôùi nhau chöù khoâng phaûi laø nhaân caâu höõu, khoâng cuøng chung neân quaû; dò thuïc cuûa nghieäp thaân - ngöõ ñaõ caûm ñöôïc vaø tuøy mieân coù ñöôïc, khoâng phaûi laø Voâ minh dò thuïc, cho neân caùch noùi ban ñaàu ñoái vôùi lyù laø thích hôïp. Coøn laïi caùc haønh voâ

phuù voâ kyù, nghóa laø dò thuïc cuûa taát caû caùc phaùp thieän, dò thuïc cuûa taát caû caùc nghieäp thaân - ngöõ baát thieän vaø sinh… cuûa noù, taát caû baát thieän ñaït ñöôïc vaø dò thuïc nhö sinh… cuûa noù, taát caû saéc tröôûng döôõng vaø caùc ñaéc - sinh… cuûa noù, taát caû phaùp ñaúng löu vaø caùc ñaéc - sinh… cuûa noù, taát caû phaùp caâu höõu töông öng - oai nghi loä - coâng xaûo xöù - thoâng quaû taâm vaø caùc ñaéc - sinh… cuûa nghieäp thaân - ngöõ ñaõ daáy khôûi. Caùc haønh nhö vaäy thì Minh vaø Voâ minh ñeàu khoâng phaûi laø nhaân cuûa chuùng, nhöng khoâng phaûi laø khoâng coù nhaân, nghóa laø hoaëc coù boán nhaân, hoaëc coù hai nhaân, nhö lyù caàn phaûi noùi. Minh ban ñaàu, nghóa laø khoå phaùp trí nhaãn hieän haønh, Voâ minh khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù bôûi vì taùnh laø voâ laäu, Minh cuõng khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, hoaëc cuøng luùc - hoaëc tröôùc ñeàu laø Voâ minh, nhöng khoâng phaûi laø khoâng coù nhaân bôûi vì noù coù nhaân töông öng vaø caâu höõu. Hoûi: Minh ban ñaàu ñeàu ñaït ñöôïc cuõng laø Minh vaø Voâ minh nhöng ñeàu khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù, nhöng khoâng phaûi laø khoâng coù nhaân, bôûi vì noù cuøng vôùi sinh… coù theå laøm nhaân caâu höõu cho noù. Ñaây laø caâu thöù tö taïi sao khoâng noùi, caâu thöù hai tröôùc ñaây taïi sao khoâng tröø ra? Ñaùp: Caâu naøy cuõng phaûi noùi, caâu tröôùc cuõng caàn phaûi tröø ra, maø khoâng nhö vaäy laø vì coù caùch noùi khaùc. Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Ñieàu naøy ñaõ thaâu nhieáp vaøo trong caâu thöù hai, bôûi vì Khoå phaùp nhaãn laø phaùp caâu höõu. Ñieàu aáy khoâng neân noùi nhö vaäy, bôûi vì ñaït ñöôïc vaø ñaõ ñaït ñöôïc khoâng phaûi laø nhaân caâu höõu, tröôùc ñaây ñaõ noùi cho neân caùch noùi tröôùc ñaây laø thích hôïp, döïa vaøo nghóa nhö vaäy maø coù hoûi - ñaùp baøn luaän. Hoûi: Coù theå coù trong moä saùt-na maø coù hai möôi boán Ñaéc, cuøng sinh vôùi Khoå phaùp trí nhaãn, laø chuûng loaïi cuûa Khoå phaùp trí nhaãn, maø cuøng vôùi Khoå phaùp trí nhaãn khoâng coù nghóa laøm nhaân cho nhau chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø döïa vaøo tónh löï thöù tö maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, luùc Khoå phaùp trí nhaãn hieän roõ tröôùc maét, coù saùu ñòa ñeàu coù boán

haønh töôùng, Khoå phaùp trí nhaãn vaø Ñaéc cuøng luùc hieän roõ tröôùc maét, luùc aáy cuøng vôùi Khoå phaùp trí nhaãn khoâng coù nghóa laøm nhaân cho nhau. Haønh thieän höõu laäu, nghóa laø taát caû theäin höõu laäu - naêm uaån - Minh vaø Voâ minh ñeàu khoâng phaûi laø nhaân cuûa noù; nhöng khoâng phaûi laø khoâng coù nhaân, nghóa laø hoaëc coù ba nhaân - hoaëc voù hai nhaân, nhö lyù caàn phaûi noùi. Bôûi vì ñieàu naøy cho neân noùi neáu döïa vaøo nhaân duyeân thì Haønh nhôø vaøo Minh vaø Voâ minh maø coù ba caâu phaân bieät. Hoûi: Vì sao goïi laø Voâ minh, Voâ minh coù nghóa laø gì? Ñaùp: Khoâng thoâng suoát - khoâng hieåu bieát - khoâng roõ raøng laø nghóa cuûa Voâ minh. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì tröø ra Voâ minh, caùc phaùp coøn laïi cuõng khoâng thoâng suoát - khoâng hieåu bieát - khoâng roõ raøng, vì sao khoâng goïi laø Voâ minh? Ñaùp: Neáu khoâng thoâng suoát - khoâng hieåu bieát - khoâng roõ raøng laáy ngu si laøm töï taùnh thì ñoù laøVoâ minh, nhöõng phaùp khaùc thì khoâng nhö vaäy, cho neân khoâng phaûi laø Voâ minh. Hoûi: Vì sao goïi laø Minh, Minh coù nghóa laø gì? Ñaùp: Coù theå thoâng suoát - coù theå hieåu bieát - coù

theå roõ raøng laø nghóa cuûa Minh. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì tueä höõu laäu cuõng coù theå thoâng suoát - coù theå hieåu bieát - coù theå roõ raøng, vì sao khoâng goïi laø Minh? Ñaùp: Neáu thoâng suoát - hieåu bieát - roõ raøng, coù naêng löïc thoâng ñaït chaân thaät ñoái vôùi boán Ñeá thì goïi laø Minh; caùc tueä höõu laäu tuy thoâng suoát- hieåu bieát roõ raøng, maø khoâng coù naêng löïc thoâng ñaït chaân thaät ñoái vôùi boán Ñeá, cho neân khoâng goïi laø Minh. Nhö boán phaàn Thuaän quyeát traïch laø Noaõn... tuy coù naêng löïc maïnh meõ nhanh nhaïy suy xeùt tìm hieåu veà boán Ñeá, cho neân khoâng goïi laø Minh. Laïi nöõa, neáu thoâng suoát - hieåu bieát - roõ raøng coù naêng löïc thoâng ñaït ñeán cuøng ñoái vôùi boán Ñeá, thì ñoù goïi laø Minh; caùc tueä höõu laäu tuy thoâng suoát - hieåu bieát - roõ raøng, maø khoâng coù naêng löïc thoâng ñaït taän cuøng ñoái vôùi boán Ñeá, cho neân khoâng goïi laø Minh. Laïi nöõa, neáu thoâng suoát - hieåu bieát - roõ raøng coù naêng löïc thoâng ñaït quyeát ñònh ñoái vôùi boán Ñeá, thì ñoù goïi laø Minh; caùc tueä höõu laäu tuy thoâng suoát - hieåu bieát - roõ raøng, maø khoâng coù naêng löïc thoâng ñaït quyeát ñònh ñoái vôùi boán Ñeá, cho neân khoâng goïi laø Minh. Laïi nöõa, neáu thoâng suoát - hieåu bieát roõ raøng coù naêng löïc ñoái vôùi boán Ñeá thaáy roài khoâng trôû laïi khoâng thaáy, bieát roài khoâng trôû laïi khoâng bieát, hieän quaùn roài khoâng trôû laïi bò taø trí do döï khoâng bieát gì laøm cho lu môø, thì ñoù goïi laø Minh; caùc tueä höõu laäu tuy thoâng suoát - hieåu bieát roõ raøng, maø ñoái vôùi boán Ñeá khoâng coù naêng

löïc nhö vaäy, cho neân khoâng goïi laø Minh. Laïi nöõa, neáu thoâng suoát - hieåu bieát roõ raøng veà phaùp do ñoaïn maø ñoaïn, khieán cho phieàn naõo cuoái cuøng khoâng coù naêng löïc taêng tröôûng, thì ñoù goïi laø Minh; caùc tueä höõu laäu tuy thoâng suoát hieåu bieát roõ raøng, nhöng khoâng coù ñöôïc naêng löïc naøy, cho neân khoâng goïi laø Minh. Laïi nöõa, neáu thoâng suoát - hieåu bieát roõ raøng veà caùc Höõu bò phaù hoïai, thì ñoù goïi laø Minh; caùc tueä höõu laäu tuy thoâng suoát - hieåu bieát roõ raøng, maø taêng tröôûng cho Höõu, cho neân khoâng goïi laø Minh. Laïi nöõa, neáu thoâng suoát - hieåu bieát roõ raøng coù naêng löïc ñoaïn döùt phaùp noái tieáp Höõu - noái tieáp Laõo töû, coù naêng löïc laøm cho sinh töû ñoaïn dieät taän cuøng, thì ñoù goïi laø Minh; coù tueä höõu laäu tuy thoâng suoát - hieåu bieát roõ raøng, nhöng khoâng coù naêng löïc nhö vaäy, cho neân khoâng goïi laø Minh. Laïi nöõa, neáu thoâng suoát - hieåu bieát roõ raøng höôùng ñeán haønh dieät khoå, vaø höôùng ñeán haønh dieät caùc quaû baùo sinh töû - laõo töû cuûa theá gian, thì ñoù goïi laø Minh; caùc tueä höõu laäu tuy thoâng suoát - hieåu bieát roõ raøng, maø höôùng ñeán haønh taäp - khoå, vaø höôùng ñeán haønh taäp caùc quaû baùo sinh töû - laõo töû cuûa theá gian, cho neân khoâng goïi laø Minh. Laïi nöõa, neáu thoâng suoát - hieåu bieát roõ raøng chaúng phaûi laø söï vieäc cuûa thaân kieán, chaúng phaûi laø söï vieäc cuûa tuøy mieân, chaúng phaûi laø söï vieäc ñieân ñaûo, chaúng phaûi laø tham - saân - si - maïn, an truù nôi bieát ñuû khoâng khoâng coù caáu ueá - oâ tröôïc, khoâng rôi vaøo söï thaâu nhieáp cuûa khoå - taäp thuoäc caùc Höõu, thì ñoù goïi laø Minh; caùc tueä höõu laäu tuy thoâng suoát - hieåu bieát roõ raøng, maø traùi ngöôïc

cuøng vôùi tröôùc, cho neân khoâng goïi laø Minh. Laïi nöõa, neáu thoâng suoát - hieåu bieát roõ raøng khoâng coù Voâ minh, thì ñoù goïi laø Minh; caùc tueä höõu laäu tuy thoâng suoát - hieåu bieát roõ raøng, maø coøn coù Voâ minh, cho neân khoâng goïi laø Minh. Laïi nöõa, coù naêng löïc chöõa laønh beänh baèng chuù thuaät, thì ñoù goïi laø Minh, nghóa laø ngöôøi theá gian bò ma quyû vöôùng vaûo thì minh chuù coù naêng löïc chöõa khoûi, nhö vaäy Thaùnh ñaïo coù naêng löïc chöõa laønh caùc beänh phieàn naõo cuûa chuùng sinh, cho neân noùi laø Minh; caùc tueä höõu laäu khoâng coù naêng löïc chöõa trò taän cuøng caên beänh phieàn naõo, cho neân khoâng goïi laø Minh. Laïi nöõa, caùc tueä höõu laäu tuøy thuaän vôùi hai phaåm, bôûi vì ñoái vôùi hai phaåm ñeàu laøm ba duyeân, cho neân khoâng goïi laø Minh, cuõng khoâng phaûi laø Voâ minh; nhö ngöôøi ñoái vôùi baïn thaân vaø keû thuø cuûa ngöôøi khaùc ñeàu tuøy thuaän vôùi hoï, ngöôøi aáy ñoái vôùi hoï khoâng phaûi laø ngöôøi thaân cuõng khoâng phaûi laø keû thuø; ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, phaåm tueä höõu laäu coù theå baøi baùng Minh, cho neân khoâng goïi laø Minh; tueä höõu laäu thieän tuy thuaän vôùi Minh maø coù theå daãn daét sinh ra taø kieán baøi baùng ñaïo, nhö beà toâi phaûn traéc, cho neân khoâng goïi laø Minh. Laïi nöõa, caùc tueä voâ laäu soi chieáu roõ raøng xuyeân suoát ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá, nhö luùc ban ngaøy maét

nhín thaáy caùc caûnh saéc hình töôïng, cho neân goïi laø Minh; caùc tueä höõu laäu khoâng thaáy roõ raøng xuyeân suoát ñoái vôùi boán Ñeá, nhö luùc ban ñeâm maét nhìn thaáy caùc caûnh saéc hình töôïng, cho neân khoâng goïi laø Minh. Hoûi: Tröø ra Minh laø phaùp laøm nhaân, vaø chaúng phaûi laø phaùp cuûa Minh cuøng caùc phaùp khaùc, coù maáy Giôùi - maáy Xöù - maáy Uaån thaâu nhieáp? Ñaùp: Neân Giôùi - neân Xöù - neân Uaån thaâu nhieáp. Trong naøy, tröø ra Minh laø phaùp laøm nhaân, nghóa laø tröø ra Minh ban ñaàu coøn laïi caùc tueä voâ laäu; vaø chaúng phaûi laø phaùp cuûa Minh, nghóa laø taát caû caùc phaùp höõu laäu vaø tröø ra tueä voâ laäu, coøn laïi caùc phaùp voâ laäu; caùc phaùp khaùc, nghóa laø Minh ban ñaàu. Noù thuoäc veà neân Giôùi - neân Xöù - neân Uaån thaâu nhieáp, nghóa laø thaâu nhieáp Phaùp giôùi vaø Phaùp xöù. Hoûi: Tröø ra taâm laø phaùp laøm nhaân, vaø chaúng phaûi laø phaùp cuûa taâm cuøng caùc phaùp khaùc, coù maáy Giôùi - maáy Xöù - maáy Uaån thaâu nhieáp? Ñaùp: Hai Giôùi - neân Xöù - neân Uaån thaâu nhieáp. Trong naøy, tröø ra taâm laø phaùp laøm nhaân, nghóa laø tröø ra taâm töông öng vôùi Khoå phaùp trí nhaãn hieän haønh, coøn laïi caùc taâm voâ laäu; vaø chaúng phaûi laø phaùp cuûa taâm, nghóa laø möôøi neân Xöù; caùc phaùp khaùc, nghóa laø taâm töông öng vôùi Khoå phaùp trí nhaãn hieän haønh. Noù thuoäc veà hai Giôùi - neân Xöù - neân Uaån thaâu nhieáp, nghóa laø thaâu nhieáp YÙ giôùi - YÙ thöùc giôùi - YÙ xöù vaø Thöùc uaån. Hoûi: Neáu phaùp laø Minh thì phaùp aáy laø nhaân cuûa Minh chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù phaùp laø Minh maø khoâng phaûi laø nhaân cuûa Minh, nghóa laø Minh vò lai. 2. Coù phaùp laø nhaân cuûa Minh maø khoâng phaûi laø Minh, nghóa laø quaù khöù - hieän taïi tröø ra tueä voâ laäu coøn laïi caùc haønh voâ laäu, vaø phaùp caâu höõu töông öng vôùi Minh vò lai. 3. Coù phaùp laø Minh maø cuõng laø nhaân cuûa Minh, nghóa laø caùc

tueä höõu laäu cuûa quaù khöù vaø hieän taïi. 4. Coù phaùp chaúng phaûi laø Minh cuõng chaúng phaûi laø nhaân cuûa Minh, nghóa laø neáu noùi veà chuûng loaïi cuûa noù, thì ñoù laø Ñaéc voâ laäu cuûa vò lai, vaø sinh… cuûa noù; neáu khoâng noùi veà chuûng loaïi cuûa noù, thì ñoù laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Hoûi: Neáu phaùp laø Minh thì phaùp aáy laáy Minh laøm nhaân chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù phaùp laø Minh maø khoâng phaûi laø laáy Minh laøm nhaân, nghóa laø Minh ban ñaàu. 2. Coù phaùp laáy Minh laøm nhaân maø khoâng phaûi laøMinh, nghóa laø

phaùp caâu höõu töông öng vôùi Minh, vaø tröø ra Ñaéc voâ laäu ban ñaàu cuøng vôùi sinh… cuûa noù, coøn laïi caùc Ñaéc voâ laäu vaø sinh… cuûa noù. 3. Coù phaùp laø Minh maø cuõng laáy Minh laøm nhaân, nghóa laø tröø ra Minh ban ñaàu, coøn laïi caùc tueä voâ laäu. 4. Coù phaùp khoâng phaûi laø Minh maø cuõng khoâng phaûi laø Minh laøm nhaân, neáu noùi veà chuûng loaïi cuûa noù, thì ñoù laø Ñaéc voâ laäu ban ñaàu vaø sinh… cuûa noù; neáu khoâng noùi veà chuûng loaïi cuûa noù, thì ñoù laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Vaû laïi, coù ñaïo tuøy tín haønh vaø ñaïo tuøy phaùp haønh, trong naøy ñaïo tuøy tín thaønh laøm nhaân cho ñaïo tuøy tín haønh, cuõng laøm nhaân cho ñaïo tuøy phaùp haønh; ñaïo tuøy phaùp haønh chæ laøm nhaân cho ñaïo tuøy phaùp haønh, chöù khoâng phaûi laø ñaïo tuøy tín haønh, bôûi vì noù yeáu hôn. Coù ngöôøi noùi vaäy: Ñaïo tuøy tín haønh cuõng chæ laøm nhaân cho ñaïo tuøy tín haønh, chöù khoâng phaûi laø ñaïo tuøy phaùp haønh, bôûi vì trong luùc kieán ñaïo thì chaéc chaéntuøy tín haønh khoâng chuyeån thaønh tuøy phaùp haønh. Lôøi bình: Ngöôøi aáy khoâng neân noùi nhö vaäy, bôûi vì cuøng neân söï noái tieáp nhau thì coù nghóa coù theå ñöôïc, laïi laø ñaïo maïnh hôn thì laøm sao khoâng phaûi laø nhaân? Do ñoù, caùch noùi tröôùc ñoái vôùi lyù laø thích hôïp. Laïi nöõa, coù ñaïo tín giaûi vaø ñaïo kieán chí, trong naøy ñaïo tín giaûi laøm nhaân cho ñaïo tín giaûi, cuõng laøm nhaân cho ñaïo kieán chí; ñaïo kieán chí cæ laøm nhaân cho ñaïo kieán chí, chöù khoâng laøm nhaân cho ñaïo tín giaûi, bôûi vì noù yeáu hôn. Laïi nöõa, coù ñaïo thôøi giaûi thoaùt vaø ñaïo baát thôøi giaûi thoaùt, trong naøy ñaïo thôøi giaûi thoaùt laøm nhaân cho ñaïo thôøi giaûi thoaùt, cuõng laøm nhaân cho ñaïo baát thôøi giaûi thoaùt; ñaïo baát thôøi giaûi thoaùt chæ laøm cho nhaân cho ñaïo baát thôøi giaûi thoaùt, chöù khoâng laøm nhaân cho ñaïo thôøi giaûi thoaùt, bôûi vì noù yeáu hôn. Laïi nöõa, coù kieán ñaïo - tu ñaïo vaø voâ hoïc ñaïo, trong naøy kieán ñaïo laøm nhaân cho kieán ñaïo, cuõng laøm nhaân cho tu ñaïo vaø voâ hoïc ñaïo; tu ñaïo laøm nhaân cho tu ñaïo, cuõng laøm nhaân cho voâ hoïc ñaïo, chöù khoâng laøm nhaân cho kieán ñaïo, bôûi vì noù yeáu hôn; voâ hoïc ñaïo chæ laøm nhaân cho voâ hoïc ñaïo, chöù khoâng laøm nhaân cho kieán ñaïo vaø tu ñaïo, bôûi vì noù keùm hôn. Laïi nöõa, coù Thanh vaên ñaïo - Ñoäc giaùc ñaïo vaø Phaät, trong naøy Thanh vaên ñaïo chæ laøm nhaân cho Thanh vaên ñaïo, chöù khoâng laøm nhaân cho hai ñaïo coøn laïi, bôûi vì caùch raát xa; Ñoäc giaùc ñaïo chæ laøm nhaân cho Ñoäc giaùc ñaïo, chöù khoâng laøm nhaân cho Thanh vaên ñaïo, bôûi vì noù keùm hôn vaø caùch raát xa, cuõng khoâng laøm nhaân cho Phaät ñaïo, bôûi vì caùch raát xa; Phaät ñaïo chæ laøm nhaân cho

Phaät ñaïo, chöù khoâng laøm nhaân cho hai ñaïo coøn laïi, bôûi vì hai ñaïo aáy keùm hôn vaø caùch raát xa. Laïi nöõa, Thaùnh ñaïo cuõng döïa vaøo thaân nam cuõng döïa vaøo thaân nöõ, trong naøy Thaùnh ñaïo döïa vaøo thaân nöõ laøm nhaân cho Thaùnh ñaïo döïa vaøo

thaân nöõ, cuõng laøm nhaân cho Thaùnh ñaïo döïa vaøo thaân nam; Thaùnh ñaïo döïa vaøo thaân nam chæ laøm nhaân cho Thaùnh ñaïo döïa vaøo thaân nam, chöù khoâng laøm nhaân cho Thaùnh ñaïo döïa vaøo thaân nöõ, bôûi vì noù keùm hôn. Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Hai Thaùnh ñaïo aáy laàn löôït chuyeån tieáp laøm nhaân cho nhau tuøy theo caên taùnh nhanh nhaïy hay chaäm chaïp cuûa hai thaân. Caùch noùi aáy phi lyù, bôûi vì thaân namvaø thaân nöõ hôn - keùm ñaõ ñöôïc xaùc ñònh, Thaùnh ñaïo döïa vaøo hai thaân hôn - keùm cuõng ñaõ ñöôïc xaùc ñònh. Coù Sö khaùc noùi: Hai Thaùnh ñaïo aáy laàn löôït chuyeån tieáp chöù khoâng laøm nhaân, bôûi vì döïa vaøo chuûng loaïi khaùc bieät. Caùch noùi aáy phi lyù, bôûi vì tröôùc kia ôû taïi thaân nöõ tieán vaøo Thaùnh ñaïo roài veà sau chuyeån thaønh thaân nam, Thaùnh ñaïo ñaõ daáy khôûi thuaän theo khoâng coù nhaân, vì vaäy trong naøy thì caùch noùi tröôùc laø hôïp lyù. Laïi nöõa, coù ngöôøi noùi neân ñaïo, coù ngöôøi noùi nhieàu ñaïo. Noùi neân ñaïo, nghóa laø khoâng noùi kieán ñaïo töùc laø tu ñaïo vaø voâ hoïc ñaïo, bôûi vì ba ñaïo kieán - tu vaø voâ hoïc khaùc nhau, chæ noùi Thaùnh ñaïo döïa vaøo thaân nam - nöõ, Thaùnh ñaïo trong hai thaân naøy laø neân. Noùi nhieàu ñaïo, laø noùi Thaùnh ñaïo trong hai thaân khaùc nhau bôûi vì döïa vaøo chuûng loaïi khaùc nhau. Noùi nhieàu ñaïo laïi coù hai loaïi: 1. Ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Thaùnh ñaïo döïa vaøo thaân nöõ ôû trong thaân nöõ, cuõng ñaït ñöôïc - cuõng thuoäc veà thaân - cuõng thaønh töïu - cuõng hieän roõ tröôùc maét; Thaùnh ñaïo döïa vaøo thaân nam ôû trong thaân nöõ, ñaït ñöôïc maø khoâng thuoäc veà thaân - thaønh töïu nhöng khoâng hieän roõ tröôùc maét. Thaùnh ñaïo döïa vaøo thaân nam ôû trong thaân nam, cuõng ñaït ñöôïc - cuõng thuoäc veà thaân - cuõng thaønh töïu - cuõng hieän roõ tröôùc maét; Thaùnh ñaïo döïa vaøo thaân nöõ ôû trong thaân nam, khoâng ñaït ñöôïc - khoâng thuoäc veà thaân - khoâng thaønh töïu - khoâng hieän roõ tröôùc maét, bôûi vì döïa vaøo thaân nam ñaït ñöôïc Thaùnh ñaïo, veà sau nhaát ñònh khoâng coù nghóa trôû laïi thoï thaân nöõ, cuõng bôûi vì döïa vaøo thaân nöõ thì chaéc chaén laø thaáp keùm. 2. Ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Thaùnh ñaïo döïa vaøo thaân nöõ ôû trong thaân nöõ, cuõng ñaït ñöôïc - cuõng thuoäc veà thaân - cuõng thaønh töïu - cuõng hieän roõ tröôùc maét; Thaùnh ñaïo döïa vaøo thaân nam ôû trong thaân nöõ, khoâng ñaït ñöôïc - khoâng thuoäc veà thaân - khoâng thaønh töïu - khoâng hieän roõ tröôùc maét, bôûi vì döïa vaøo chuûng loaïi khaùc nhau. Noùi veà hai Thaùnh ñaïo ôû trong thaân nam, neân bieát cuõng nhö vaäy. Caùch noùi aáy phi ly, bôûi vì tröôùc kia döïa vaøo thaân nöõ ñaït ñöôïc Thaùnh ñaïo roài, veà sau chuyeån thaønh thaân nam thuaän theo laïi ñaït ñöôïc ñaïo, cho neân caùch noùi thöù nhaát laø hôïp lyù. Nhö vaäy, kieán ñaïo döïa vaøo thaân chín xöù, ñoù laø ngöôøi ôû ba chaâu tröø ra chaâu Baéc caâu-loâ vaø saùu coõi trôøi Duïc, bôûi vì chính xöù naøy ñeàu coù theå

tieán kieán ñaïo. Noùi neân ñaïo, nghóa laø döïa vaøo thaân chín xöù maø kieán ñaïo chæ laø neân, bôûi vì döïa vaøo chuûng loaïi gioáng nhau, Thaùnh ñaïo aáy döïa vaøo thaân nam - nöõ cuøng chung chuûng loaïi. Noùi nhieàu ñaïo, laø noùi döïa vaøo thaân chín xöù aø kieán ñaïo khaùc nhau, bôûi vì döïa vaøo xöù sôû khaùc nhau. Noùi nhieàu ñaïo thì laïi coù hai loaïi: 1. Ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Döïa vaøo thaân ôû chaâu Thieäm - boä maø kieán ñaïo ôû trong thaân cuûa chaâu Thieäm - boä, cuõng ñaït ñöôïc - cuõng thuoäc veàà thaân - cuõng thaønh töïu - cuõng hieän roõ tröôùc maét; kieán ñaïo döïa vaøo thaân taùm xöù coøn laïi ôû trong thaân cuûa chaâu Thieäm - boä, ñaït ñöôïc maø khoâng thuoäc veà thaân - thaønh töïu nhöng khoâng hieän roõ tröôùc maét. 2. Ñöa ra caùch noùi mhö vaäy: Kieán ñaïo döïa vaøo thaân cuûa chaâu Thieäm - boä ôû trong thaân cuûa chaâu Thieäm - boä, cuõng ñaït ñöôïc - cuõng thuoäc veà thaân - cuõng thaønh töïu - cuõng hieän roõ tröôùc maét; kieán ñaïo döïa vaøo thaân taùm xöù coøn laïi ôû trong thaân cuûa chaâu Thieäm - boä, khoâng ñaït ñöôïc - khoâng thuoäc veà thaân - khoâng thaønh töïu - khoâng hieän roõ tröôùc maét. Caùch noùi aáy phi lyù, bôûi vì döïa vaøo thaân cuûa chaâu Thieäm - boä ñaït ñöôïc quaû Döï löu roài, veà sau sinh vaøo xöù khaùc thuaän theo laïi ñaït ñöôïc ñaïo. Nhöng khoâng coù nghóa naøy, cho neân caùch noùi thöù nhaát laø hôïp lyù. Noùi veà hai loaïi kieán ñaïo ôû trong thaân taùm xöù coøn lai, neân bieát cuõng nhö vaäy. Nhö vaäy, tu ñaïo döïa vaøo thaân ba coõi, noùi neân ñaïo laø noùi thaân ba coõi nhöng tu ñaïo chæ laø neân, noùi nhieàu ñaïo laø noùi thaân ba coõi tu ñaïo khaùc nhau. Noùi veà nhieàu ñaïo thì laïi coù hai loaïi: 1. Ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Tu ñaïo döïa vaøo thaân coõi Duïc ôû trong thaân coõi Duïc, cuõng ñaït döôïc - cuõng thuoäc veà thaân - cuõng thaønh töïu - cuõng hieän roõ tröôùc maét; tu ñaïo döïa vaøo thaân hai coõi treân ôû trong thaân coõi Duïc, ñaït ñöôïc maø khoâng thuoäc veà thaân - thaønh töïu maø khoâng hieän roõ tröôùc maét. 2. Ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Tu ñaïo döïa vaøo thaân coõi Duïc ôû trong thaân coõi Duïc, cuõng ñaït ñöôïc - cuõng thuoäc veà thaân - cuõng thaønh töïu - cuõng hieän roõ tröôùc maét; tu ñaïodöïa vaøo thaân coõi Saéc - Voâ saéc ôû trong thaân coõi Duïc, khoâng ñaït ñöôïc - khoâng thuoäc veà thaân - khoâng thaønh töïu - khoâng hieän roõ tröôùc maét. Caùch noùi aáy phi lyù, vì döïa vaøo thaân coõi Duïc ñaït ñöôïc quaû Baát hoaøn, veà sau sinh vaøo hai coõi treân thuaän theo laïi ñaït ñöôïc quaû. Nhöng khoâng coù nghóa naøy, cho neân caùch noùi thöù nhaát laø hôïp lyù. Noùi veà hai loaïi tu ñaïo ñoái vôùi thaân ôû coõi treân, neân bieát cuõng nhö vaäy. Voâ hoïc ñaïo cuûa Nhò thöøa cuõng döïa theo nhö vaäy, neân bieát. Nhö vaäy, Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà döïa vaøo thaân ôû phaàn vò traêm naêm cuûa chaâu Thieäm - boä, cho ñeán ñöïa vaøo thaân taùm vaïn naêm

naøy. Noùi neân ñaïo laø noùi Voâ thöôïng Boà-ñeà döïa vaøo thaân ôû phaàn vò traêm naêm chính laø cho ñeán Voâ thöôïng Boà-ñeà döïa vaøo thaân taùm vaïn naêm. Noùi nhieàu ñaïo laø noùi Voâ thöôïng Boà- ñeà döïa vaøo thaân ôû phaàn vò traêm naêm cho ñeán Voâ thöôïng Boà-ñeà döïa vaøo thaân taùm vaïn naêm, Theå aáy ñeàu khaùc nhau. Noùi nhieàu ñaïo aáy laïi coù hai loaïi: 1. Ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Voâ thöôïng Boà-ñeà döïa vaøo thaân ôû phaàn vò traêm naêm ôû trong thaân cuûa phaàn

vò traêm naêm, cuõng ñaït ñöôïc - cuõng thuoäc veà thaân - cuõng thaønh töïu - cuõng hieän roõ tröôùc maét; Voâ thöôïng Boà- ñeà döïa vaøo thaân cuûa caùc phaàn vò khaùc ôû trong thaân cuûa phaàn vò traêm naêm, ñaït ñöôïc maø khoâng thuoäc veà thaân - thaønh töïu nhöng khoâng hieän roõ tröôùc maét. 2. Ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Voâ thöôïng Boà-ñeà döïa vaøo thaân cuûa phaàn vò traêm naêm ôû trong thaân cuûa phaàn vò traêm naêm, cuõng ñaït ñöôïc - cuõng thuoäc veà thaân - cuõng thaønh töïu - cuõng hieän roõ tröôùc maét; Voâ thöôïng Boà-ñeà döïa vaøo thaân cuûa caùc phaàn vò khaùc ôû trong thaân cuûa phaàn vò traêm naêm, khoâng ñaït ñöôïc - khoâng thuoäc veà thaân - khoâng thaønh töïu - khoâng hieän roõ tröôùc maét. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao Luaän Thi Thieát noùi “Coâng ñöùc cuûa chö Phaät, taát caû bình ñaúng khoâng khaùc.” Ñaùp: Bôûi vì ba söï vieäc: 1. Töông öng haønh nhö nhau. Nghóa laø heát thaûy chö Phaät ñeàu traûi qua ba Ñaïi kieáp A-taêng-xí-da tu taäp troøn veïn boán phaùp Ba-la maät-ña maø ñaït ñöôïc Voâ löôïng Boà-ñeà. 2. Phaùp thaân nhö nhau, nghóa laø heát thaûy vchö Phaät ñeàu thaønh töïu voâ löôïng voâ bieân coâng ñöùc thuø thaéng nhö möôøi Löïc - boán Voâ uùy... 3. Lôïi ích nhö nhau, nghóa laø moãi neân Ñöùc Phaät ñeàu hoùa ñoä voâ löôïng voâ bieân höõu tình khieán cho giaûi thoaùt. Laïi nöõa, caên nhö nhau, nghóa laø heát thaûy chö Phaät ñeàu an truù trong Caên Thöôïng Thöôïng. Laïi nöõa, Giôùi nhö nhau, nghóa laø heát thaûy chö Phaät ñeàu ñaït ñöôïc Giôùi Thöôïng Thöôïng. Laïi nöõa, Ñaïo nhö nhau, nghóa laø heát thaûy chö Phaät ñeàu thaønh töïu Ñaïo Thöôïng Thöôïng. Lôøi bình: Trong naøy caùch noùi thöù nhaát laø hôïp lyù, bôûi vì döïa vaøo chuûng loaïi gioáng nhau.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.